

FAKULTA FILOZOFICKÁ
ZÁPADOČESKÉ
UNIVERZITY
V PLZNI

Katedra filozofie

PROTOKOL O HODNOCENÍ PRÁCE

Práce (co se nehodí, škrtněte): ~~diplomová~~ / bakalářská

Posudek (co se nehodí, škrtněte): ~~vedoucího~~ / oponenta

Práci hodnotil(a) (u externích hodnotitelů uveďte též adresu a funkci ve firmě): Mgr. Libor Benda, Ph.D.

Práci předložil(a): Veronika Bandíková

Název práce: Postmoderna a Lyotardova kritika velkých příběhů

1. CÍL PRÁCE (uveďte, do jaké míry byl naplněn): Cílem práce je dle autorky vymezit pojem „postmoderna“, a to se zvláštním zřetelem k jeho klíčovému aspektu, jímž je kritika tzv. velkých příběhů, kterou s tímto pojmem spojuje Jean-François Lyotard. Tento cíl lze pokládat za úspěšně naplněný.

2. OBSAHOVÉ ZPRACOVÁNÍ (náročnost, tvůrčí přístup, proporcionalita teoretické a vlastní práce, vhodnost příloh apod.): Práce je rozdělena do dvou hlavních částí. V první části autorka předkládá svůj rozbor definic „postmoderny“ čtyř vybraných autorů, jmenovitě J.-F. Lyotarda, Z. Bauman, G. Lipovetskyho a W. Welsche. Autorka se zde snaží postihnout charakteristické rysy, které s pojmem „postmoderny“ jednotliví autoři spojují, a v závěru této části pak tyto čtyři způsoby chápání „postmoderny“ podrobuje komparaci za účelem nalezení vzájemných podobností a rozdílů. Ve druhé části se pak věnuje hlubšímu představení a rozboru kritiky tzv. velkých příběhů, kterou s postmodernou explicitně spojuje Lyotard, ale v určité podobě ji lze právě nalézt i u ostatních tří autorů, a lze ji tudíž chápat jako její klíčový definující aspekt. Pro tento účel autorka nejprve předkládá vymezení „moderny“, a to konkrétně tak, jak ji definují T. Adorno a M. Horkheimer ve svém díle *Dialektika osvícenství*, a jak ji dále v kritické návaznosti uchopuje a redefinuje jejich žák J. Habermas. V kontrastu s předloženými definicemi „moderny“ je pak ve zbývající části práce podrobněji představena Lyotardova kritika tzv. velkých příběhů jakožto ústřední definující rys „postmoderny“.

Kvalita obsahového zpracování je pro bakalářskou práci na odpovídající úrovni. Ačkoliv má práce převážně deskriptivní charakter, nejedná se o pouhý kompilát, v němž by byl toliko reprodukován obsah vybraných zdrojů, ale autorka s literaturou pracuje skutečně kriticky, myšlenky jednotlivých pojednávaných autorů zdařile komparuje a v rozumných mezích se nezdráhá ani předkládat některé vlastní kritické postřehy, které vždy opírá o relevantní argumenty. Autorka s literaturou pracuje korektně, její výklad je srozumitelný, práci se zdroji tedy nelze mnoho vytknout, snad jen příležitostnou povrchnost výkladu, která je však na druhou stranu dána omezeným rozsahem bakalářské práce pro takto rozsáhlé téma.

Kritickou připomínku mám k části, kde autorka podává výklad Adornovy a Horkheimerovy *Dialektiky osvícenství*, která je v textu (pomínu-li úvodní odstavec příslušného oddílu) nesprávně spojována výlučně s Adornem, a je zasazena i do kontextu jeho pozdějších prací, zatímco Horkheimera a jeho dílo – např. jeho *Kritiku instrumentálního rozumu* nebo *Zatmění rozumu*, které jsou v příslušném kontextu více než relevantní – autorka v tomto oddíle bez jakéhokoliv vysvětlení zcela opomíjí. Domnívám se, že je tato skutečnost zapříčiněna oporou autorky v pracích Michaela Hausera, který ve svých textech o frankfurtské škole sám výrazně akcentuje význam Adorna (a o *Dialektice osvícenství* rovněž hovoří převážně jako o Adornově práci), zatímco o Horkheimerovi povětšinou mlčí, přesto by bylo vhodné a korektní, aby autorka v práci své jednostranné upřednostnění Adorna odůvodnila.

S Adornem pak souvisí i má druhá kritická připomínka. Práce vyvolává dojem, že Adornovy názory jsou *de facto* v přímé opozici k názorům Lyotarda a dalších představitelů postmodernismu. Řada autorů nicméně poukazuje na to, že mezi Adornovou a postmodernistickou filosofií (konkrétně poststrukturalismem) existuje celá řada paralel, v jejichž světle lze na Adorna pohlížet spíše jako na anticipátora poststrukturalismu než jako někoho, vůči němuž se postmodernistická filosofie vymezuje. Vztah jeho vlastní filosofie k filosofií postmodernistické lze

tedy přinejmenším pokládat za poněkud komplikovaný, což by bylo v práci bezpochyby vhodné reflektovat. Nejedná se ale nicméně o nijak závažný nedostatek, spíše jen o drobnost, kterou by bylo dobré upřesnit.

3. FORMÁLNÍ ÚPRAVA (jazykový projev, správnost citace a odkazů na literaturu, grafická úprava, přehlednost členění kapitol, kvalita tabulek, grafů a příloh apod.): Formální úprava práce je v pořádku, odkazy na použité zdroje jsou v souladu s aktuálními normami, celkový dojem kazí pouze ojedinělé překlepy a drobné gramatické chyby. Práce neobsahuje žádné přílohy, nicméně vzhledem k její povaze nejsou nijak potřebné.

4. STRUČNÝ KOMENTÁŘ HODNOTITELE (celkový dojem z práce, silné a slabé stránky, originalita myšlenek apod.): Předkládaná bakalářská práce je z obsahového i formálního hlediska na velmi dobré úrovni. Přestože si autorka zvolila poměrně obtížné téma, stanovený záměr práce se jí podařilo úspěšně splnit a ve své práci prokázala schopnost kritické práce s poměrně obtížným korpusem literatury. To se týká zejména druhé hlavní části práce, kde se autorka podrobněji věnuje výkladu koncepcí Adorna (a Horkheimera), Habermase a Lyotarda. V případě Adorna, Horkheimera a Habermase se autorka sice opírá převážně o sekundární – byť kvalitní – literaturu, v rámci bakalářské práce tuto skutečnost nicméně nepokládám za zásadní problém. Oceňuji, že alespoň výklad koncepcí Baumana, Lipovetskyho, Welsche a Lyotarda vychází zejména z četby primárních zdrojů doplněných v adekvátní míře o relevantní sekundární literaturu, často i cizojazyčnou. Předložený text jako celek i přes uvedené nedostatky dle mého názoru nepochybně patří mezi „lepší“ bakalářské práce.

5. OTÁZKY A PŘIPOMÍNKY DOPORUČENÉ K BLIŽŠÍMU VYSVĚTLENÍ PŘI OBHAJOBĚ (jedna až tři): Nakolik pokládáte Habermasovu tezi o „nedokončeném projektu moderny“ za udržitelnou v konfrontaci s Lyotardovou kritikou tzv. velkých příběhů?

6. NAVRHOVANÁ ZNÁMKA (výborně, velmi dobře, dobře, nevyhověl): Velmi dobře.

Datum: 9. 5. 2017

Podpis:

